

Prejeto je bilo 100
in v listih in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Prejeto je bilo 100
in v listih in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Prejeto je bilo 100
in v listih in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Prejeto je bilo 100
in v listih in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Prejeto je bilo 100
in v listih in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Prejeto je bilo 100
in v listih in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Prejeto je bilo 100
in v listih in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Štev. 48.

V Mariboru, dne 1. decembra 1904.

Tečaj XXXVIII.

Političen shod na Vukovskem.

Bila je zadnja nedelja sijajna manifestacija narodnega življa v mariborskem okraju. Gotovo je lahko na ta shod ponosno jareninsko politično društvo. Pri Pezdikeku je bilo zbranih blizu 200 naših mož, ki so z zanimanjem in navdušenostjo sledili našim govornikom. Da bi le obrodil ta shod na Vukovskem, kjer je še veliko mlačnežev in nasprotnikov, dober sad! Gotovo shod ne bo brez uspehov. Bili so navzoči tudi nasprotniki, a si niso upali nič glasno ugovarjati. Bali so se naših številnih mož. Še proti resoluciji si niso upali glasovati, v kateri se je dalo Štogerju nezaupanje. Najprej je govoril tajnik političnega društva jareninskega. Podal je pregled delovanja društva v letu 1904 in povedal marsikaj zanimivega o razmerah na naši meji. Govoril je mirno in stvarno. Veliko je zakrivil slab izid zadnjih deželnozbornskih volitev slab vpliv »Štajerca«, lista, v katerega pišejo ljudje kakor Muršec, ki je obsojen na višala. Kriva je tudi nevednost naših ljudi, ki ne vejo velikokrat, zakaj se gre. Razjasnil je navzočim, kaj je to, narodno mišljenje, o katerem nimajo naši ljudje pravega pojma. Mi nismo proti temu, da se ne bi ljudje nemški učili, a zato smo, da naj vsak človek, najsi bo katerekoli narodnosti, spoštuje svoj materin jezik. Kdor tega ne spoštuje, ni nič vreden. Človek, ki svojo materinsko zaničuje, je podoben takemu, ki svojo lepo, pošteno sukno, ki mu jo je dobri oče dal, raz sebe trga in se po tujem obleče, ker misli,

da bo tako lepši. Dolžni smo voliti narodnega in vernega poslanca, takega, ki ne bo delal proti Slovencem za Nemce, takega, ki ne bo glasoval za protiverske postavbe v zbornici. Dokler ne bomo o tem prepričani, ne bo boljše. Govoril je tudi o izvolitvi Štogerja ter to kandidaturo primerno ožigosal. Politično društvo bo moralo gledati pod vsem na to, da izobražuje ljudstvo v mariborskem okraju s shodi, z narodnimi listi itd. in da zatira, kolikor mogoče, nesrečen vpliv ptujskega »Štajerca«. Naši ljudje so itak dobri, samo nevedni so in se dajo vsled tega hitro zapeljati. Društvo bo moralo tudi v dotiko stopiti vsaj z nekaterimi rodoljubi v krajih kakor Spodnja in Gornja Sv. Kungota, Svičina in Sv. Jarij ob Pesnici, da se tudi tam nekaj zgodi. Pozival je navzoče k delu, k neustranemu delu za našo stvar. Ne bojmo se nikogar, saj je naše delo, delo za dobro, sveto stvar. Navdušeno ploskanje je pokazalo končno, da je govoril vsem iz srea. Na to je dal poročilo blagajničar Franc Štancer. Izvolil se je nov odbor tako-le: predsednik Franc Thaler, podpredsednik Anton Lorber, tajnik Evald Vračko, blagajnik Franc Štancer; odborniki: Jožef Polančič, Matija Zemljic, Jakob Rauter, Alojz Herič, I. Draž, Alojz Drozg, namestniki: Ivan Sekol, Tomaž Rojs, Karl Knaplež in Donko Jakob.

Nastopil je na to gosp. deželni poslanec Rošk ar. Govoril je o raznih predlogih in interpelacijah, ki so jih stavili spodnještajerski slovenski poslanci. Dosegel je on z drugimi slovenskimi poslanci, da dobijo po toči poškodovani 40.000 K več, kot je bilo v za-

četka namenjeno. Drugih reči ni dosegel, ker niso hoteli ničesar dovoliti spodnještajerski nemški poslanci kakor Stiger in drugi. Prišli so takoj s proračunom, a njihove koristne predloge so vrgli v koš. Zato so Slovenci začeli z obstrukcijo, češ, postavite prej na dnevni red naše predloge. Tudi lovsko postavbo je omenil in kritikoval. Povedal je tudi marsikatero zanimivo o Štogerju, kateri se je v deželni zbornici združil z mestno stranko in dela zdaj proti kmečkim strankam in ki sploh ni nič storil za svoje volilce. Klical je, če hočete, da bomo kaj dosegli, volite poštene poslance. Nemci in nemškutarji so naši sovražniki! Najhujši so renegati! Gornještajerski poštene Nemci bi nam itak bili dali eno slovensko kmetijsko šolo, a naši nemškutarski poslanci so se temu protivili. Končal je poslanec z odobravanjem navzočih. Potem se je še o marsičem govorilo. Posebno so se od vseh strani slišale pritožbe, da je davčni urad pri odpisavanju davka premalo gledal na obupno stanje naših ljudi. Nekat rim je toča vse ali vsaj dve tretjini pobila, a odpisala se jim je pri davku le mala svotica. Ljudje ne morejo plačevati, ker nimajo ničesar. V spomladi je pričakovati lakote v jareninskem okraju. Kdo je kriv, da se je tako malo dače odpisalo? Naši ljudje se pozivljejo, naj ne podpišejo davčnega listka, ki ga bodo dobili za odpis dače in naj napravijo prošnje ali naj gredo sami prosit okrajnega glavarja, da se jim več odpiše. Če nekateri ne morejo letos plačati, se jim bo ugodilo, da plačajo

Listek.

Razprtije z Madžari zaradi Mure.

(Po Slekovčevih zapiskih v križevski in ljutomerski kroniki priobčil F. K.)

Neuravnani, v množino panog razdeljeni tek Mure je večkrat, zlasti pa v prvi polovici 16. veka povzročil med Štajerci in Ogrji dolgotrajne prepire in tožbe, v katere so bili več ali manj zapleteni tudi prebivalci vseh ob Muri ležečih krajev križevske in ljutomerske župnije.

Da bi svoja obširna posestva okrožil in bolj zavaroval pred Muro, ki je svoj tek le prerada spreminjala, dal je Tomaž Szechy, grajščak v Gornji Lendavi početkom 16. veka onkraj Turjenec na ogrski strani zavoziti dve strugi, dve panogi pa z močnim poprečnim jezom tako združiti, da se je tok reke obrnil z vso silo na štajersko stran. Ker pa je Mura vsled tega začela podkapat najrodovitnejše njive in se celo hišam bližati, bili so prebivalci Murskega polja prisiljeni, zaradi svojevoljne uravnave Mure, ki je njim in tudi deželi delala ogromno škodo, pritožiti se pri vladi.

Štajerski cesarski namestnik je na to stopil v dogovor s Tomažem Szechjem, a ker se z dobrim ni dalo ničesar doseči in

je Mura vedno več zemljišč podkapala, poslal je l. 1511 inženirja z dovoljnim številom delavcev na Mursko polje, da bi s potrebnim jezom zabranili večjo škodo. Pa komaj so bili dva dni delali, planil je Tomaž Szechy s svojimi ljudmi nanje, razpodel delavce na vse strani, inženirja pa odgnal s seboj ter ga v ječo vrgel. Kmalu potem je napravil z ogrskimi vojaki močne nasipe na štajerski strani in razpostavil na nje tope, da si tamošnjih prebivalcev ni nihče upal blizu. Tako zavarovani so ogrski delavci izkopali tam tri precej široke jarke in Muro v nje napeljali. Potem so jez na ogrski strani še bolj utrdili in nižje tega napravili še eden jez. Vsled tega se je Mura obrnila še bolj proti Štajerski in njeni valovi so z vso silo butali v rahlo zemljišče, ki se je rušilo, da je bilo groza. V kratkem času so izginili najlepši travniki in njive in čez par let tudi tri vasi, namreč Piroveci, Pipoveci in precejšnji del sedanje Stare vasi, takrat Otendorf imenovane. Prebivalci so se naselili potem v Zasadih in so iz premožnih kmetov postali ubogi želarji.

Deželna vlada je sicer l. 1524 poslala tje komisarje, da bi potrebno ukrenili, a komaj so bili ti z ogromno množino ljudstva dospeli k Muri, prihrul je Tomaž Szechy z vojaki in je začel s topi in puškami stre-

ljati na štajersko stran. Morali so torej naglo odbežati, da so si rešili življenje. Prebivalci Murskega polja so začeli na to, kolikor se je sploh še dalo, braniti svoja zemljišča pred deročimi valovi, a k vodi se niso smeli približati, kajti na drugi strani je noč in dan stražil oddelek vojakov, ki je vsako delo tik Mure zabranil. Pramožnejši so v dolgosti pol milje dali nekoliko od obrežja v zemljo zabiti debele kole in navoziti jezove, a kakor hitro je voda vse to podkopala in odplavila, moral so zgradbo vnovič začeti, pa le na suhem, kajti Madžari nikakor niso dovolili, da bi kole zabijali v vodo.

Enako je ravnal in tok Mure na Štajersko silil tudi Anton Banffy, grajščak v Spodnji Lendavi, katerega zemljišča so se razprostirala po plavjavi nasproti Veržeju.

Ker je vsled tega struga Mure postala zelo ozka, planila je voda že pri srednji povodnji čez obrežje ter se razlila po nizkem Murskem polju, da je bilo podobno jezeru. Škoda na njivah je bila ogromna. Pogostokrat so prebivalci nižje ležečih vasi dobili vodo tudi v svoje hrame, kar je povzročilo razne bolezni pri ljudeh in pri živini. Trpele pa so v tem oziru sledeče vasi: Bunčani, Krapje, Kristanci, Babinci, Mota, Cven, Pristava, zlasti pa trg Veržej, ki je bil takrat še celo ob Muri.

prihodnje leto, ko bo mogoče le boljše. Obče se je tudi povdarjalo, da so nekateri župani premalo skrbeli za svoje občane. Za podporo od države naj se oglasijo še sedaj pri županu in če to nič ne pomaga, naj se naravnost obrnejo na glavarstvo v Mariboru. Če se je komu krivica zgodila, naj se obrne na poslanca. V prihodnjic morajo bolj odločno nastopiti naši ljudje. Nazadnje se je stavila resolucija za gibanje »proč od Gradca«, potem resolucija za slovenske višje šole in za vseučilišče v Ljubljani, resolucija, v kateri se prosi, naj bi se okrajno glavarstvo in davčni urad bolj ozirala na obupno stanje našega kmetijskega ljudstva. Gotovo nas ne bodo prezrli, če jim pokažemo, kako žalostno je pri nas. G. poslancu se je izrekla topla zahvala in odobril se je njegov nastop popolnoma. Stigerju pa smo izrazili nezaupanje in ga pozvali, naj odstopi, in to v kraju, kjer je dobil večino glasov.

Tako sijajno se je izvršil ta shod. Red je bil pod predsedstvom g. Evalda Vračka izvršen. Po shodu so še govorili navdušeno č. g. Matija Zemljčič, kaplan v St. Jakobu, ki nam je risal tamošnje obupno stanje in prinesel celo pozdrave od murskih Slovencev, mladenič Šparl iz Jarenine, ki je povdarjal, kako potrebna bi bila slovenska kmetijska šola, ko je moral iz lastne skušnje na nemški kmečki šoli veliko trpeti, mladenič Fr. Žebot, kateri je prinesel celo pozdrave iz St. Ilje in risal obupno stališče tamošnjih Slovencev, mladenič Grandošek iz Spodnje Sv. Kungote, ki je prinesel pozdrave iz kraja, kjer mrgoli naših nasprotnikov in mladenič France Sekel, ki je v vznesenih besedah navduševal za ljubezen do maternega jezika. Kako navdušenje je bilo med poslušalci, tega mi ni mogoče popisati. Da le ne bi samo pri navdušenju ostalo, da bi se le to navdušenje tudi v dejanju pokazalo. Shod na Vukovskem je zaznamovan z zlatimi črkami v zgodovini jareninskega političnega društva.

Rusko-japonska vojna.

Na suhem.

V Mandžuriji se ni nič spremenilo. Majhne praske se vedno nadaljujejo. Kečdaj se bosta resno spoprijeli obe armadi, se ne ve, kajti poročila si nasprotujejo. Nekatera poročajo, da se bo kmalo vnela bitka. Če ne bodo Japonci začeli, bo pa začel Kuropatkin. Drugi zopet poročajo, da Rusi ne bodo prej začeli kakor februarja, ko bode prišla njihova druga

armada na bojišče. Katere vesti so resnične, pokazala bo prihodnost. Vzrak dan pa postajajo Rusi vsled došlih ojačenj močnejši. Zdaj ima baje Kuropatkin čez 400 tisoč vojakov. V spomladi bodo imeli Rusi en milijon vojakov na bojišču, poročajo nekateri listi. Tukaj podajamo nekatera poročila iz Mandžurije:

Mukdenski dopisnik »Rusi« poroča dne 22. t. m., da je utemeljeno mnenje, da Japonci na vzhodu obhajajo Ruse. Kitajci pripovedujejo, da mnogo Japoncev gre proti vzhodu ter pelje seboj živež. Vsled tega se tudi kitajsko prebivalstvo v velikem številu seli iz vzhodnih krajev.

O boju pri Putilovem griču se poroča, da so bili Japonci z bajoneti vrženi nazaj. Boj je bil kratek, a hud. Vse najdene japonske puške so bile razbite od krogelj.

Kuropatkin poroča: V noči na 23. m. m. so naši prostovoljni lovci obhodili celo stran, pri tem so ujeli 11 Japoncev. Noč na 24. m. m. je prešla mirno. Brzojavka generalnega poročnika Saharova poroča, da je noč na 25. m. m. bila tudi mirna.

O Kurukiju ni mogoče nič gotovega izvedeti. Eni trdijo, da je živ, drugi zagotavljajo, da je mrtev. Kitajci pravijo, da so mrtvo truplo Kurokijevo že 3. novembra poslali čez Inkou na Japonsko.

Na morju.

Del baltiskega brodovja je došel do luke Suec. Celo brodovje je dosedaj mirno nsdaljevalo svojo pot. Pri vožnji skozi suezski kanal so bile odrejene posebne varnostne odredbe. V tem času ni smela peljati nobena ladja po kanalu v severni smeri. Ruski mornarji so celo pot stali pri topovih in torpednih cevih. V luki so bile ladje popolnoma ločene od drugih. Dozdaj je brodovje nepoškodovano. Kaj bo brodovje naredilo, ko pride blizu Japonske, ni znano. Nekateri pišejo, da se bo skušalo združiti z Vladivostoškim brodovjem, in da bo najprej slo v Vladivostok, drugi zopet pišejo, da bo rešilo Port Artur, tretji, da bo napadlo Japonsko in prevozne ladje. S tem bo preprečilo, da ne bo dobila armada več živeža in streljiva, katerega prevažajo sedaj ladje iz Japonske. Seveda je postopanje baltiskega brodovja odvisno od tega, kako bo postopalo japonsko brodovje.

Baltisko brodovje je približno jednako močno kakor japonsko. Samo če se združi z ladijami v Vladovostoku, bo imelo majhno premoč. Veliko premoč pa bi imeli Rusi, če bi poslali tudi črnomoško brodovje v Vzhodno Azijo. Zato se poroča iz Berolina, da je veliki knez Aleksis predložil carju spomenico, v kateri dokazuje, da bi zamogla Rusija do-

biti zadostno premoč na morju le, ako odpošlje črnomoško brodovje na bojišče. Car se še ni odločil.

Vsled pogodbe pa ne sme rusko črnomoško brodovje skozi morsko ožino Bosporus brez dovoljenja drugih držav. Angleška pa bi v to gotovo ne privolila, ampak bi s silo to preprečila, če bi hotelo črnomoško brodovje kar tiho oditi.

Port Artur.

Kakšne vesti trosijo Japonci o Port Arturju že več mesecev med svet, to presega že vse meje. Po njihovih poročilih je trdnjava že več kot desetkrat padla. O posadki pišejo, da je popolnoma obupana, da steje samo 2000 mož, da je general Steselj umrl in Bog ve kaj še vse. Toda laž ima kratke noge. Vsaka njihova vest se izkaže čez nekoliko časa kot lažnjiva.

Generalni major baron Kodama, začasni štabni šef za časa Ojamine odsotnosti, je dovolil nekemu ameriskemu dopisniku razgovor. Baron Kodama je kazal na težkočo pri osvojitvi Port Arturja ter dejal, da bodo Japonci preživeli zimo v trdnjavi. Kodama pravi, da bo kmalu prišel trenotek, ko se bosta na suhem obstreljevali dve močni topniški sili. Pristavil je še: »Rad bi vse vojaške veščake celega sveta spravil ondi skupaj, da bi se tu učili za bodoče vojske.« Na vprašanje, ali ne bo pehota vendarle odločila osvojitve, je odgovoril: »Ne, to je vprašanje vojevanja in izurjenosti inženirjev. Sovražnik ima 2000 mož, mi pa 60.000. Ni nam mogoče jih rabiti več. Uspeh je odvisen od vrhovnega vodstva in od streljiva.« Kodama je še pripomnil, da so utrdbe od japonsko-kitajske vojske popolnoma izpremenile svojo zunanost. Danes ni ena sama gotova utrdba ključ do cele trdnjave. Ako je vzeta ena utrdba, je vzeta le ista, nikakor pa ne cela vrsta drugih.

Kako neumno izlagane vesti poročajo Japonci, je razvidno iz tega, da pravijo, da je Steselj brzojavil carju, da se Port Artur ne more več držati. V ruskih vladnih krogih so bili že dolgo tega mnenja ter so to brzojavko sprejeli popolnoma mirnodušno. Vendar se pa car še ni odločil, naročiti Steselju, naj preda trdnjavo. V Tokiu so prepričani, da je že blizu konec obleganja. Listi pravijo, da ni treba več prelivanja krvi, ker bo trdnjavo itak premagala lakota (?).

Kljub temu pa Japonci še vedno napadajo trdnjavo in prelivajo kri, čeravno ni potrebno. Nam se pa le zdi, da je »grozdje« pri Port Arturju prekislo.

Deželni stanovi so se sicer leto za letom pogajali s svojevoljnimi Madžari, vršile so se komisije druga za drugo, posvetovali so se zdaj v Radgoni, zdaj v Gradcu, a vlada ogrskega kralja Ladislava in Ludovika II. je bila preslaba ter si ni upala s strogimi sredstvi nastopiti proti oholim madžarskim plemenitašem. K temu so prišle še nesrečne domače homatije zlasti v verskih zadevah, in tudi Turki so vedno bolj pritiskali, zato pa se tudi Habsburžani, vedoč, da ako začnejo z odločnostjo postopati zoper madžarske plemenitaše, bodo jih le še bolj odtujili, niso upali, kaj v korist oškodovanih krajev ukreniti. In tako beremo v dotičnih obširnih zpisnikih, da je manjkalo zdaj denarja, zdaj primernege časa, a v resnici je manjkalo prave volje. Zato pa je ostalo tudi leta in leta vse pri starem, le Mura je dalje drla in spravila v nevarnost celo Mursko polje. Zlasti je bil Ferdinand I. prva leta svojega vladanja proti Madžarom zelo prizanesljiv ter jim je vse spregledal, a ko so Turki l. 1537 pri Oseku pobili krščansko vojsko, sprevidel je, da utegne v kratkem potrebovati tudi pomoč Štajercev. Zato je prišel proti Madžarom postopati bolj odločno. Pa tudi Štajerci so v raznih skupščinah zahtevali od vlade nujne pomoči ter pretili, da bodo svoje vojake namesto proti Turkom poslali na Ogrsko po-

korit predrznih plemenitašev, ki so povzročali deželi toliko gorja. Deželni glavar Janez baron Ungnad je torej spoznal za potrebno, proti grajščakom Gornje in Spodnje Lendave nastopiti z vojaško silo.

V Gornji Lendavi je med tem očeta Tomaža nasledil sin Štefan Szechy, temu pa l. 1537 še bolj drzen Aleksij Thurzó, ogrski namestnik, zato pa so prepiri med Štajerci in Ogri postajali vedno bolj nevarni.

Junija 1537 je pustila deželna vlada štajerska pod zavetjem pešcev in konjikov Kacijanerjeve armade na ogrski strani izkopati več jarkov in s tem tok Muri vsaj toliko uravnati, da ne bo Štajercem delala nove škode. A Thurzó je dal jarke takoj zopet zakopati in z visokimi jezovi zavarovati, potem pa je prignal 2000 oboroženih vojakov, ki so Hrastju nasproti napravili nov velikanški nasip. Vsled tega so Štajerci prišli še v večjo nevarnost. Zato so se obrnili do Kacijanerja. Ta je oholemu grajščaku pisal zelo strogo pismo in mu zagrozil, da bo mahoma nazaj poklical vse štajerske čete, ki se na Ogrskem zoper Turke bojujejo, če ne bo poglobljeviga nasipa takoj odstranil. To se sicer ni zgodilo, a vojaki so morali zaradi skupnega podjetja Avstrije in Ogrske proti Turkom ostati v Slavoniji. Zato je Ferdinand ukazal, naj se razprava o uravnavi Mure

preloži za dva meseca. Dva meseca sta pretekla, a tudi pri zopetni obravnavi se zaradi ogrske svojeglavnosti niso mogli sporazumeti in zato so štajerski deželni stanovi enoglasno sklenili, se vsaki uravnavi Mure, ki bi se godila na škodo Štajercev, ustaviti z vojaško silo.

Pa že februarja 1538 so podložniki Thurzo-ta stari nasip, katerega je voda podkopala, tako ponovili, da se je Mura naravnost proti Veržeju obrnila. Ker so zaradi te samovoljnosti v Radgoni sklicane obravnave (31. marca in 28. oktobra) ostale brezuspešne, sklenili so deželni stanovi januarja 1539, da bodo, kakor hitro bo nastopilo ugodno vreme, pod vodstvom deželnega glavarja dotične jeze odstranili in Muro v staro strugo napeljali. To se je tudi zgodilo. Ker so se pa Madžari ustavljali, tekla je na obeh straneh kri in nekega madžarskega davkarja, ki je ljudi šuntal, so na rokah in nogah zvezanega v Muro vrgli.

Ta Thurzó je kmalu zbral precejšno četo vojakov in delavcev ter je hotel napraviti nove nasipe. Vsled sklepa od dne 24. aprila 1539 so potem ogrskega namestnika nagovarjali najprej z dobrim, naj nameravano delo opusti, kajti drugače so prisiljeni, mu to z vojaško silo zabraniti. Že so bili vojaki, pešci in konjiki s topovi in drugim orožjem

Državni zbor.

Dunaj, 29. novemb. 1904.

Položaj v državnem zboru.

Ko je bilo v prvi polovici novembra prenovljeno ministrstvo in bil imenovan za Češko poseben minister, se je v obče pričakovalo, da se bodo pomirili Čehi in postane zopet redno delovanje v poslanski zbornici. Čehi niso temu nasprotovali; samo da bi se jim bilo dalo nekako zagotovilo, da se jim izpolnijo vsaj polagoma njihove opravičene zahteve, bi se bili udali. Vlada jim ni obljubila ničesar. Nemške stranke so pa nastopile silno sovražno proti Čehom in njihovim zaveznikom; ob enem pa še proti Lahom. Nemci zahtevajo v enomer, da se morajo opustiti poljske in češke vzporednice na nemških učiteljskih v Tropavi in Tesinu, čeravno je mnogo več Slovanov v Šleziji kakor Nemcev. Nemci zahtevajo nadalje, da mora vlada odpraviti iz Inomosta laško pravno učilišče. To je silno težko. Italijani zahtevajo, da se naj ustanovi v Trstu laško vseučilišče; s tem bi bili Nemci, četudi ne radi, morebiti vendar zadovoljni. A vlada temu noče pritrditi, ker v Trstu je že zdaj glavni sedež laških rogoviležev, ki skušajo Trst in vse Primorje odtrgati od Avstrije in priklopiti Italiji; kaj bi bilo še le potem, če se v Trstu zberejo vsi laški visokošolci? Temu se ustavljajo tudi z vso močjo Slovenci in Hrvati, ker teh je tudi mnogo v Trstu; okolica pa je vsa slovenska.

Kakor je znano, so se pa spomladi tega leta Mladočehi tesno zvezali s Slovenci in Hrvati in sicer tako, da ne morejo in ne smejo Čehi odstopiti od obstrukcije, dokler jim »Slovanska zveza« tega ne dovoli. Nasprotno ne more »Slovanska zveza« opustiti obstrukcije brez dovoljenja Čehov. A Slovencem in Hrvatom vlada sploh ničesar ne dovoli. Vedno namešča po Spod. Štajerskem samo nemške uradnike, medtem ko pošilja na Kranjsko slovenske uradnike. Kranjcem še vedno zapoveduje baron Hein. Dalmatinski Hrvati so pa skrajno razburjeni, ker noče vlada odpoklicati deželni namestnika barona Handel-na. Zraven tega je najvišje upravno sodišče razsodilo, da se morajo Slovencem v Trstu napraviti slovenske šole in je zadnjič nad 10.000 tržaških Slovencev zahtevalo slovenske šole: a tržaško mesto jim teh ne privoščiti. Vse stranke, če izyzamemo Poljake, so silno razburjene nad vlado. Tudi krščanski socialci niso zadovoljni, ker je vlada nedavno prenovedala iz strahu pred socialnimi demokrati neko slovesnost v čast dr. Lueggerju, dunajskemu županu. Zadnje dni je sicer priporočala nemška narodna stranka, naj se

na potu v Radgono, ko Ferdinand zapove kakor Štajercem tako tudi Ogrom mir in ukaže slavnemu Nikolaju Jurišiču, naj s precejšnjo vojsko gre na Mursko polje in skrbi za red in mir. Tako pride Jurišič v Veržej in dokler je on tam bival, vladal je na obeh straneh Mure mir. V poznejših letih so se enaki prepiri še večkrat ponavljali; mnogokrat je prišlo do krvavih prask, kajti eni so napadali drugega in leto za letom je bilo slišati o medsebojnih ropih in nasilstvih, zlasti so se v tem odlikovali Ogrri. Tudi Muro so rivali zdaj sem, zdaj tje, a ker je vlada vedno omahovala, ostalo je vse pri starem. V drugi polovici 16. stoletja so se nemirni duhovi polagoma poglobili, Mura pa, razkosana v neštnevilne panoge, spominja se danes na nekdanji razdor med Ogrri in Štajerci.*)

Pozneje je Mura včasih sama popravila, kar so bili Ogrri po krivici vzeli Štajercem. V neki pritožbi 94 letnega Jurija Pintariča z dne 19. avgusta 1752 beremo, da je Mura pred kakimi 60 leti, torej proti koncu 17. stoletja, spremenila svojo strugo ter vdrla proti ogrski strani in je prebivalcem v Hrastju zapustila veliko naplavljenega in z grmovjem

Glej Beiträge z. K. st. G. 1888, 92—136. Muchar, VIII., 399.

skličejo v skupen posvet načelniki vseh strank državnega zbora, da se dogovorijo, kako bi se dalo pričeti z delom v zbornici. Pa če se tudi dogovorijo o tem večje stranke, tičijo za hrbtom manjše, n. pr. češki narodni socialci, ki nikakor ne pripustijo, da pride zbornica do pravega dela. Mogoče je potemtakem, da se državni zbor kmalu odgodi.

Udanostna izjava.

Zadnje dni so v državni zbornici nesramno napadali cesarsko rodovino nekateri državni poslanci, kakor grof Sternberg, socialni demokrat Pernersdorfer in drugi. Predsednik zbornice ni pravočasno grajal govornikov. Ti neprestani napadi so presedali večini poslancev. Zato so se dogovorili češki veleposestniki, Poljaki, nemški katoličani, Rumuni, Slovenci in Hrvati, da je v njihovem imenu v četrtek, dne 24. novem. grof Palfy vprašal predsednika grofa Vetterja, ali hoče v prihodnje skrbeti, da taki napadi izostanejo. V imenu nekaterih Nemcev je isto vprašal predsednika baron Ludwigsdorf. Proti Palfyju in Ludwigsdorfu so strastno ugovarjali socialni demokrati in Vsenemci.

Hrup na galeriji.

Ko se je zbornična seja pretekli četrtek zaključila, so začeli na zbornični galeriji zbrani socialni demokrati in nemški narodnjaki grozno kričati: Proč z Lueggerjem! Proč z krščansko šolo! To brezverno svojat grozno jezi, da je nižjeavstrijski deželni zbor sklenil novo šolsko postavo, po kateri se čutijo nekrščanske stranke hudo prizadete. Posebno nekrščanski učitelji strastno ugovarjajo tej postavi ter delajo na to, da bi je ne podpisal presvitli cesar.

Kaj se torej zdaj dela v zbornici?

Cel teden se razpravlja o besedah, katere je govoril dr. Körber ob začetku zborovanja. Vsaka stranka naznanja svoje pritožbe. Te dni pride v imenu Slovencev na vrsto dvorni svetnik Šuklje. »Slovanska zveza« se je posvetovala v mnogih sejah, kaj in kako naj imenovani poslanec razoži naše pritožbe.

Politični ogled.

Lepe besede — a lažjive. Novi tržaški namestnik knez Hohenlohe, kateri je pri svojem nastopu slovenskim odposlancem obljubil, da hoče biti pravičen obema narodnostima, je že dvakrat snedel svojo besedo. Prvikrat ko je dal odgovoriti svojemu uradniku na slovenske interpelacije v italijanskem

obraslega sveta, ki pa ni bil za nikakšno rabo. Tedaj je oče imenovanega Jurija Pintariča z dvema drugima kmetoma (Kegel in Emberič) v Rihtarovcih izkrčil grmovje ter napravil pašnik. Zato pa so njihove hiše s Hraščani vred imele pravico do paše na imenovanem pašniku, kar so jim pa pozneje hoteli vzeti. Gosposka je pa 26. avgusta 1758 imenovanim posestnikom pripoznala pravico do paše.

Tudi v 17. in 18. stoletju so se Štajerci večkrat pritoževali čez Ogrre, da so svojevoljno spreminjali meje, zlasti je veliko takih pritožb v veržejskem arhivu zoper belotinske grajščake.

No, dandanes so Štajerci in Ogrri bolj mirni sosedje in si ne rivajo Mure sem in tje, zato pa ona sama tem bolj hudomušno menjava svoje korito ter od leta do leta dela ogromno škode zlasti na štajerski strani od Radgone doli do medžimurske meje pri Spodnji Moti.

Pa kakor zgodovina ostro obsoja krivično ravnanje nekdanjih ogrskih grajščakov, tako bo tudi enkrat ostro obsodbo izrekla nad tistimi, ki imajo v Gradcu v rokah deželno premoženje, pa nič ne store za Spodnje Štajersko in puste, da reke in potoki trgajo in poplavlajo naše njive in travnike.

jeziku, drugikrat je pa odšel, pobegnil, da mu ni bilo treba sprejeti slovenskega odposlanstva. Upravno sodišče je vsled pritožbe tržaških Slovencev razsodilo, da mora zidati mesto slovensko šolo. Dozdaj se to še ni zgodilo. Zaradi tega so sklicali tržaški Slovenci protestni shod, katerega se je udeležilo na tisoče slovenskega občinstva. Ko so poslali s shoda odposlanstvo k namestniku, kateremu naj izroči zahteve shoda, namestnika ni bilo doma, ampak je bil odšel na neko razstavo. Vedel je, da bo prišlo odposlanstvo, za to je pobegnil! Snedena beseda in pa slaba vest ga je gnala!

Trozveza. Laški listi poročajo iz Rima, da so dogodki v Inomostu oživeli po vsej Italiji gibanje proti zvezi z Avstrijo. Toliko avstrijska, kolikor italijanska vlada da sta radi tega v velikih skrbih.

Prememba šolske postave. Deželni kulturni svet v Inomostu je sprejel predlog, da se osmo šolsko leto opusti in nadomesti z nedeljskimi šolami. Kot vzrok navaja pomanjkanje delavskih močij.

Zmaga katoliške stranke. V Milanu na Italijanskem so se vršile dne 26. novem. občinske volitve. Zmagali so kandidati katoliške stranke s 17.500 glasovi, medtem ko je imela nasprotna, liberalna stranka komaj 14.500 glasov. Povsod zmaga katoliška ideja, ker ljudstvo vidi, da se bo edino na podlagi katoliško socialnih postav moglo rešiti socialne bede.

Kako se dela za protestantizem. Na Moravskem imajo pastorja Babylona, ki spada med glavne razširjevalce luteranstva na Moravskem. A zadnji čas je precej omejil svoje delovanje. Da bi dobil čim več odpadnikov, je nagovarjal protestanske mladeniče, naj se poročijo s katoličankami. Po poroki je skrbel, da je nevesta postala luteranka in pregovorila tudi svojo rodbino k odpadu. A pri nekem premožnem mladeniču je naletel slabo, ko mu je prigovarjal, naj se poroči s katoličanko. Mladenič je imel že izbrano protestansko nevesto, katere ni hotel zapustiti. S pastorjem sta se zaradi tega tako sprla, da je imelo z zadevo opraviti tudi sodišče. Mladenič se je hotel poročiti s svojo protestansko nevesto in pastor Babylon naj bi izvršil poroko. Ko sta prišla ženin in nevesta v cerkev, ju je nagovoril kratko in surovo: »Torej se hočeta poročiti. Tožila sta se že s svojim pastorjem. Jaz sem z vama gotov in šel je iz cerkve. To je bilo mlademu možu preveč in tožil je pastorja. — Pri razpravi je bil pastor obsojen na 600 kron.

Vstaja bokserjev na Kitajskem. Vse kaže, da se bokserji zopet pripravljajo na vstajo, ki bo obširnejša, kakor je bila l. 1900. Po vsem Kitajskem in v Mandžuriji hujskajo menihi prebivalstvo. Kitajska vlada je že meseca oktobra zapovedala prijeti glavne voditelje vstaškega gibanja. A ta ukaz se ni izvršil, ker se višji častniki in vojaki soglašajo z bokserji.

Dopisi.

Iz Slovenskih goric. (Žalostne narodne razmere.) Letos so bile volitve v občinski odbor v Gornji Voličini, župnije Sv. Ruperta. Mnogi so pričakovali premembe in konca nemškutarije. Nekateri dobro misleči so poskusili streti vladarstvo sedanjega štajercijansko navdahnjenega župana Jožefa Petriča. Ni se jim posrečilo. Bili so preslabo organizirani. Za tri leta, Bog daj srečo! G. Jožef Petrič, župan v Zgornji Voličini, načelnik krajnega šolskega sveta pri Sv. Rupertu, ud in odbornik slovenskega okrajnega zastopa pri Sv. Lenartu, je res čudak. Živi v domišljiji, da je ena izmed glavnih oseb v Slov. goricah. Nastopal je kot pisac ali pa volilni komisar v slovenskih občinskih uradih. Sam pa uraduje nemški. Glavni udarec je mislil dati »Slov. Gospodarju«, kojega naročnik je

bil več let, poslal ga je nazaj. Toda »Slov. Gospodar« izhaja še danes.

Pri volitvi deželnega poslanca v splošni skupini je strastno agitiral za kmečkega »rešitelja« Wratschkota. Po končani volitvi je nesel židane volje izid volitve brzojavnemu uradu k Sv. Lenartu. Tam se je v gostilni g. Sarnitza, kjer je bilo in je zbirališče narodnih odpadnikov, na prsi tolkel in priduševal, da mora Wratschko zmagati. In kako se je njegova nezmotljivost vresničila? Izvoljen je bil dr. Ploj.

Bila je po dolgih letih Čučkovega vladanja volitev v cerkveni skladni odbor. Kdo je agitiral zoper župnika? Župan gornje volički Jožef Petrič. Pomagali so mu šribar v pokoji iz Gočovskega vrha, bivši posilinemški pisar iz Sele in oče iz Rogoznice. Vspeh? Pošteni možje so volili brez ozira na pritisk narodnjaka Antona Živko. Ali se toraj niste spregledali, možje pošteni iz Gor. Voličine, ter še vedno mislite, da vam je štajercijanski pesnik in hujskač neobhodno potreben župan? Vzdrinite se!

Iz Vidma. Dopisnik »Štajercev« o videmskih volitvah še vedno laže. Dvakrat se mu je v »Slov. Gospodarju« že povedalo, da so se te volitve vršile dne 29. oktobra in da je izvoljenih 9 slovenskih odbornikov in 9 nasprotnikov. »Štajercev« modrijan je pa naznanjal po svetu: prvokrat v »Štajercu«, da so bile dne 20. oktobra, potem v »Slov. Nar.«, da so se vršile dne 24. oktobra; v zadnji številki »Štajerca« pa piše, da so bile dne 28. oktobra. »Štajercu« je povedal v prvem dopisu, da je zmagala Žičkarjeva stranka, v zadnjem dopisu, da so izvoljeni le »4 črni bratci« — a 14 naprednjakov. V zadnjem »Štajercu« zopet pripoveduje o kosilu, h kateremu so bili povabljeni ti »črni bratci«; se ve, »Štajercev« dopisnik ni bil povabljen; zdaj ni pa še vedno diši to kosilo. Dela se, kakor bi bil on tudi volilec. Res, med volilci je stal, a samo le pri oknu — zunaj na cesti — je lukal v volilno sobano. Ker je pa ta »Štajercev« dopisnik že tako skrben za našo občino, zakaj pa nikdar ne pove, kako je nekdo zdaj v sodnijski preiskavi, ker je kradel pri občini? To bi bilo zanimivo za bralce »Štajerca« in »Slov. Naroda.« Pa, ko bi hotel dopisnik teh dveh listov bolj natanko povedati, koliko se je pokradlo pri občini in kdo je tat, to bi nas zanimalo.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Osebna vest. Právni praktikant v Gradcu, g. Fran Vidovič, je imenovan avskultantom za okrožje graškega nadsodišča.

Poročil se je v Gradcu g. dr. Franc Čeh, zdravnik pri Gornji Sv. Kunigundi, z gđ. Ado Tratenšek, hčerko višjega poštnega kontrolorja. Bilo srečno!

S pošte. V Kapeli in v Sromljah se je ustanovila poštna oddajalnica. Prva ima vsak dan poštno zvezo s pošto v Brezicah, druga pa samo šestkrat na teden. — Za poštno upraviteljico v Ponikvi je imenovana gospa Amalija Bakšič.

S šole. Za učitelja na meščansko šolo v Maribor je prestavljen g. Karol Treiber iz Halbenreina (samo Nemci dobe dobre službe!), za nadučitelja v Dobrovcah je imenovan tamošnji učitelj Mat. Tušek, za učiteljico ženskih ročnih del je nastavljena v Št. Juriju ob Pesnici nadučiteljova soproga Matilda Vodnik.

Mariborske novice. Umril je dne 25. novem. t. l. učiteljski III. razreda g. Leopold Kveder. Pogreb se je vršil v nedeljo, dne 27. nov. ob mnogobrojni udeležbi gg. profesorjev, učencev ter drugega občinstva. Bil je blag in marljiv mladenič. Svetila mu večna luč! — V torek, dne 22. m. m. je skočil v Dravo 53 letni, oženjeni izdelovalec kopit

Janez Pečar. Samomorilec ni bil pri pravi pameti. — Prejšnji viničar dr. Lorberja, Anton Novak, je že več mesecev goljufal na prav premeten način več tukajšnjih trgovcev. Ukradel je namreč prejšnjemu svojemu gospodu več vizitnic. S temi je izvalil trgovcem različne stvari. Napisal je na vizitnico kako naročilo ter šel sam k trgovcu po blago. Na ta način si je prigoljufal veliko blaga. Minoli teden je tudi prišel k trgovcu Berdajsu po 20 klg kave in kmalu na to po 40 klg sladkorja. To se je zdelo trgovcu sumljivo, za to je poslal nekoga za njim. Ta je videl, da je nesel Novak blago v trgovino Šušteršiča v Gornji Gosposki ulici. Temu je namreč Novak prodajal prigoljufano blago. Policija je guljufa na to prijela. Zagovarjati se bo tudi moral pred sodnijo trgovec Šušteršič.

Šentiljske novice. Vrl narodnjak, posestnik Janez Fluher se je poročil s Trezo Krambergerjevo iz Kaniže. Zbrani so bili na veseli gostiji šentiljski narodni krogi in med njimi menda tudi prvokrat gospod nadučitelj na slovenski šoli. Prav tako! — Naši Nemci in nemčurji bi se radi preselili v novo hišo. Krstili so jo »Südmark-Hof«. Tako čudno in Slovencem zoperno ime so ji gotovo dali zato, da bi vsak Slovenec že zunaj lahko videl, da tam zanj ni prostora. Naši ljudje tudi rajše pravijo »Lutrov tempel«. Pa smolo imajo. Kleti so sicer polne — pa vede. Pred templom pa je cela gora blata, tako da bodo čez njega mogli le s kakim zrakoplovom ali »luftbalonom«. Delavcev pa ni dobiti. Zato pa se že zdaj — posebno ravnatelj Helcl — bolj kisló drže, kakor se bodo takrat, ko bodo iz nove hiše nesli prvega nemškega — mačaka! — Pravijo, da bomo po večletni hudi vojski na slovenski šoli vendar enkrat dobili peti razred. Tako vsaj pravijo zidarji, katerih kar mrgoli okoli šole. Kako »kumštini« so pač naši Nemci (?) v krajnem šol. svetu! Poletu je bilo menda prevročje — in zdaj pa je gotovo najbolj primeren čas za zidanje. Pa naj kdo reče, da niso »kumštini«! — Volitve se bojijo — namreč Fluher Korlek in njegovi zvesti tovariši iz Cirknice in Štrihovca. Pravijo, da je že meseca marca potekla njegova doba; pa se še zdaj nič ne čuje o novih volitvah. Pa menda ne bo šlo zopet vse tako tiho kje na deskah za dimnikom kakor zadnjikrat — kaj?!

Zigertev stolp — porušen. Te krasne stavbe na zelenem Pohorju, raz katero je bil tako krasen razgled po naši mili slovenski domovini, — ni več. Minoli četrtek so opazili v Račah, da je stolp izginil. Poslali so pošto v Ruše, od koder se je takoj odpravil odposlanec k stolpu, katerega je našel razrušenega. Minolo nedeljo je šla komisija na lice mesta, ki je dognala, da je bila vsaj ena žica, ki so držale stolp, od hudobne roke prerezana. Stolp se ni mogel več upirati vetru in se je podrl. Naj se store vsi koraki, da se dožene, kdo je s svojo zlobno roko uničil tako lepo in s tolikimi žrtvami postavljeno stavbo!

Lehen pri Ribnici. Glede na velike zasluge, katere si je občinski predstojnik, obče spoštovani g. Jakob Urbanec, veleposesnik, za to občino s svojim vestnim delovanjem pridobil, ga je občinski zastop Lehen v svoji seji dne 28. listopada 1904 imenoval častnim občanom.

Plaz na koroški železnici. V noči od 23. do 24. m. m. je zopet zasul plaz železniško progo med postajama Št. Lovrenc in Ribnica-Brezno. K sreči je paznik prej opazil plaz ter ustavil vlake, sicer bi se bila lahko pripetila velika nesreča. Uprava železnice ne stori nič, da bi odpravila te nedostatke, čeravno se pogostoma dogajajo ti plazovi. Ko se bo enkrat prepetila velika nesreča, potem bo prepozno.

Politikujoča žena. Navadno se poslanci pritožujejo, da jih nihče ne pride poslušati, če pridejo poročati svojim volilcem. To se ne more reči o Vukovčanih, kateri so zadnji nedeljo v obilnem številu prišli na shod »katoliškega političnega društva s sedežem v Jarenini.« Saj je prišla celo poslušati slavno

znana »rihtarca« vukovskega posilinemškega župana. Pa ni prišla s svojim možem, z nekim drugim »gospodom« je prišla in se z njim prav dobro zabavala. Med govori različnih govornikov pa ji ni dalo miru in vedno je z jezikom migala, da ne bi pozabili, kakega ima. Može v njeni bližini so se zgržali nad to ženo in eden ji je zaklical, ko je delala seveda bolj zase opazke: »Idi rajsi svinje krmit, tam razumeš ti, pa ne mešaj se v politične reči.« Če ne bo ta ženska mirovala s svojo nemškutarsko politiko, bomo povedali še druge reči, ki jih čela fara govori.

Pri Sv. Trojici v Slov. gor. je vgriznil stekel pes dne 16. m. m. 10letno Genofefo Polančič in ženo M. Lončarič. Obe so odpeljali v bolnišnico na Dunaj.

Občinske volitve v Oplotnici, katere so se vršile dne 9. nov. t. l., so zdaj razveljavljene, ker občina ni preskrbela volitvene komisije in se je volilni zapisnik nepostavno prenavrejal in čas za pritožbe se ni na osem dni odmeril, ampak na 3 tedne. Mora se nov zapisnik napraviti in volitve postavno razpisati. Slovenci, torej na noge, ker to tirja naša čast in tudi naš dobiček, da se bo začelo modro gospodarstvo z občinskimi dohodki.

Pri Sv. Martinu pri Vurbergu so potegnili na suho mrtvo moško truplo. Spoznali so v njem Janeza Pečarja, ki je skočil v Mariboru v Dravo.

V Poljčanah se je ustanovilo obrtno nadaljevalna šola pod vodstvom nadučitelja Svetlina. V odbor so bili izvoljeni 30. oktob. sledeči gg: predsednik župan Jožef Detiček, podpredsednik nadučitelj Svetlin, blagajnik kovaški mojster Jernej Senegačnik, odborniki: Ferdinand Ivanuš, kovaški mojster Fr. Smeš, gostilničar Franc Kampl, sedlar Jožef Tajnšek, krojač Franc Somer, namestnika: krojaški mojster Ivan Volavšek in čevljarški mojster Simon Koropec; šolska nadzornika: Jožef Tajnšek in Franc Somer.

Pasji kontumac je zapovedan v občini: Ormož, Vel. Nedelja, Frankovec, Hardek, Obrež, Središče. V Frankovec je bila 4 letna deklica ogrizena od nekega, najbrž steklega psa.

Zgodovinsko predavanje v Ljutomeru dne 27. novembra se je prav dobro obneslo. Prostorna Kukovčeva dvorana se ni videla toliko občinstva, kakor ta dan. Zastopani so bili vsi sloji ne le iz Ljutomera in okolice, marveč tudi od Sv. Križa in Veržeja. Bil je pa tudi pomenljiv spomin, ki se je ta dan praznoval, zakaj ravno pred dvesto leti, l. 1703 in 1704. so kraji med Muro in Dravo grozno trpeli od ogrskih divjakov Krucev, katere so pa naši očetje pogumno premagali. »Zgodovinsko društvo«, ki ima namen, gojiti domačo zgodovino in poučevati ljudstvo o preteklosti naše domovine, je prav pogodilo, da je s svojim predavanjem obudilo spomin na trpljenje in slavne čine naših prednikov, zato je bila to tudi svečanost ljutomerskih narodnih društev. Tajnik »Zgodovinskega društva« in njega zastopnik, prof. Kovačič iz Maribora, je ob 4. uri pozdravil mnogobrojno občinstvo, povedal namen »Zgodovinskega društva« in važnost letošnje dvestoletnice za Slov. Štajer in posebej za Mursko polje. Predsedništvo je na to prevzel ljutomerski poverjenik »Zgodov. društva«, g. dr. Chloupek. Prof. Kovačič je pa predaval o političnem razmerju med Avstrijo, zlasti Štajersko in pa Ogrsko v 16. in 17. stoletju. To razmerje je bilo vedno napeto in več ali manj sovražno. Vzrok temu so bile domače homatije, ki so nastale po bitki pri Mohaču dne 29. avg. 1526, kjer je padel zadnji ogrsko-hrvaški kralj Ludovik II. Za ogrsko krono so se odslej več stoletij borili Habsburžani, razni ogrski velikaši pa Turki. Razmerje se je še shujšalo, ko je avstrijski dvor hotel Ogrsko storiti za dedno-deželo in jo tesno prikleniti k ostalim avstrijskim kronovinam. Vrhunec tega nasprotja je bil pod vladno Leopolda I. Iz te napetosti med avstrijskim dvorom pa ogrskim narodom so se porodile hude vstaje, vsled katerih je zlasti Spodnja

Štajerska morala mnogo trpeti. Govornik konstatuje dejstvo, da so Ogrji nešteto krat vdrli v našo deželo ter tu ropali in morili, nasprotno pa naši očetje, izvzemši nekatere praske ob meji, niso nikdar rogovili po Ogrski, zato je štajerski zgodovinar mora protestirati zoper to, da se Madžari imenujejo »viteški narod.« Dela naših prednikov nas uče, kako moramo ljubiti svojo zemljo, krščansko vero in prostost, za katero so oni kri prelivali ter na podlagi miru, reda in prostosti delovali za lepšo bodočnost. Na to je pa domači kaplan, g. Janez Kociper, jasno in zanimivo govoril o Krucih, ki so se prvič pojavili na Štajerskem l. 1683, natančneje opisoval grozovitosti, ki so jih počenjali Kruci zlasti l. 1703 in 1704 v Ljutomeru in v Središču. Občinstvo je oba govora poslušalo z zanimanjem. Po končanem predavanju so nastopili tamburaši in pevci. Veliko navdušenje je zavladalo, ko je po dvorani zadonela bojna pesem: »U boj, u boj« in pa »Lepa naša domovina.« Pri sladki ljutomerski kapljici se je prav veselo obhajala zmaga nad Kruci.

Brea nemškemu poslanecu. Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj je ob svojem rednem zborovanju dne 2. novembra t. l. v Gotovljah nad neosnovanimi natolcevanji slovenskega štajerskega učiteljstva zastran njega učnih uspehov v ljudski šoli po v to nepoklicanem štaj. dežel. poslancu dr. Lenku v zadnjem zasedanju dež. zbora štajer. v Gradcu izreklo enoglasno svoje ogorčenje ter sklenilo povzročiti, da »Zveza štaj. slov. učiteljev in učiteljic« sestavi tozadevno resolucijo ter isto objavi v glasilu »Štajerske učit. zveze«, t. j. v »Schul- und Lehrerzeitung.« Predsednik Armin Gradišnik, tajnik Ivan Kvac.

Okrajni zastop celjski je vlada razpustila in dosedanje volitve razveljavila, tako, da se bode vršila čisto nova volitev. Za vodstvo poslov okrajnega zastopa se je postavil za komisarja c. kr. okrajni nadkomisar g. pl. Lehman. S tem je hotela vlada napraviti nemškemu Celjanom nekako uslugo, zlasti ker je leta 1888, ko je vlada na pritožbo narodne stranke razpustila okrajni zastop, takrat postavila za komisarja prejšnjega načelnika, g. Gustava Stigarja, dočim je v tem slučaju ukrenila drugače.

Celjske novice. Zlato poroko sta praznovala v Celju posestnik Franc Knez in njegova žena. — Dne 19. m. mes. je umrl tukaj vojaški krojač Janez Juhart v 30. letu. — Tudi celjski protestantovski Nemci, večinoma posilinenmci (nemčurji) so slavili dne 21. nov. svojega Lutra. Cela Štajerska mora postati »luterš«-vera, tako so sklenili. Seveda mislijo ob enem spreobrniti vse Slovence v nemčurje. Ti ljudje, ki so zapustili svojo vero in narodnost, hočejo še drugim te najdragocenejše svetinje ukrasti.

Celjske porotne obravnave, ki so se začele v ponedeljak, dne 21. m. m., so trajale samo tri dni. Prvi dan je bila obsojena 21-letna Neža Štrukel zaradi tatvine na eno leto težke ječe, ker je ukradla natararici Avg. Zajc v Konjicah 750 kron. — V torek se je vršila obravnava proti Mihaelu Bincel iz Škofjevasi. Obtožen je bil zaradi uboja. Obtoženec se je skregal v gostilni z Francetom Kožuhom, vsled česar je odšel iz gostilne. Kožuh ga je zasledoval ter ga začel pretepati. Pred svojo hišo se je pa Bincel obrnil in začel biti svojega zasledovalca s kolom. Zadal mu je take poškodbe, da je Kožuh čez nekaj dni umrl. Porotniki so zanikali vprašanje, ali je obtoženec kriv uboja, pač pa so potrdili, da je prekoračil silobran. Obsojen je bil na 13 mesecev težke ječe. — Tretji dan je stal pred poroto Anton Florijanec, katerega dolžijo, da je ukradel na Hrvaškem, kjer je slikal neko sobo, precej denarja. Ker poklicane pričë niso mogle tatvine dokazati, prelečila se je obravnava, da se pokličejo nove pričë.

Roparski napad. Pri Bukovcu poleg Celja je napadla rudarjeva žena Neža Tratnik 75letno posestnico Nežo Rosman.

Ko je Tratnikova starko tako obdelala, da se ni zavedla, ji je vzela 30 kron in neke prto, katere je nosila starka s seboj. Starka je izgubila mnogo krvi, vendar se sedaj zopet zaveda. Tratnikovo so aretirali.

Umrla je v Veržeju »Kolmančeva mamica«, stara 92 let, v zupniji najstarejša oseba; izmed otrok je pa tam »Firsčev Lorenc« padel z mize in umrl. — Umrla je pri Sv. Križu tik Slatine posestnica Rozalija Drogenik. — V Gornjem gradu je umrla Marica Kocbekova, hčerkica ondotnega gospoda nadučitelja. — V Kozjem je umrla dne 18. novem. blaga žena tukajšnjega cerkovnika, Uršula Prešiček, v 60. letu starosti. Pokojna je bila dobrega srca in priljubljena; to je pokazal njen lep sprevod. Bolehala je že več let. Zapustila je štiri že dorastle hčere, enega sina ter žalujočega in osamljenega moža. Bog daj rajni večni mir in pokoj!

Nesreče. Iz Nazarja v Savinski dolini se nam piše: Velika nesreča se je prigodila 22. m. m. V gozdu posestnika Paragoznika je več delavcev sekalo les za splav. Ko sta dva podirala drevo in ga je vzelo čez seč, je drevo merilo na delavca Franca Rozman, ki preplašen zbeži. Pri tem pa pade na obeljenem gladkem lesu s tako silo, da nezvesten obleži. S pomočjo drugih tovarišev se nekoliko oživi, kri se mu vlije skozi usta in nos. Živel je le še eno uro. Zaradi daljave mu ni bilo mogoče pripeljati duhovnika ne zdravnika. Pokojni je bil edini sin vdove in posestnice Marije Rozman v Doletni. Bog bodi milostljiv njegovi duši! Nagle in nepredvidne smrti reži naz, o Bog! — V tovarni za oglenevo kisline Woschnaga v Smolniku pri Rušah se je pripetila dne 23. m. m. grozna nesreča. Delavec Anton Falnoga je brusil sekuro na velikem brusu, katerega žene stroj. Naenkrat se brusni kamen razleti ter ubije delavca. — Nogo zlomil si je dne 29. m. m. č. g. Fischer, župnik v Ribnici ob kor. žel. Ko je šel od spovedovanja domov, se mu je spodrsnilo na polzki poti ter je tako nesrečno padel, da si je zlomil nogo. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov v Gradec.

Ogenj. V Velikih Rodnah je zgorela dne 14. t. m. hiša in gospodarsko poslopje posestnika Jožeta Hrepevnik. Zapalili so otroci. K sreči je veter vlekkel na drugo stran, drugače bi bile v nevarnosti sosedne hiše. — Dne 20. m. m. je zgorelo gospodarsko poslopje in hiša Franca Jarc v Iljaševcih. Zažgala je štiriletna domača hčerka. — V Pokošah pri Gornji Polskavi je zgorela dne 24. m. m. kolarnica Janeza Hajdnika. Sumi se, da je kedo zažgal. — V Slov. Bistrici je začelo goreti dne 26. m. m. v mesnici Mihe Rasteigerja. Požarna bramba je sicer kmalu pogasila ogenj, vendar so zgorela tla in precej mesa. Vnel se je slab dimnik. — V Podložah pri Ptujju so zažgali otroci kozole Antona Korošec na ta način, da so si zakurili pod njim s senom. Zgorel je popolnoma.

Iz Vojnika. V nedeljo, dne 20. m. m. se je vršila v Ljubečni pri Vojniku mična slovesnost. Posestnik Koštomaj je postavil lično kapelico Matere Božje. Spominjala naj bi Ljubečane letošnjega jubilejnega leta, v katerem smo obhajali petdesetletnico Marijinega brezmadežnega spočetja. Kapelico je poslikal domač slikar — samouk. Domača dekleta so znamenje lepo okrasile z zelenjem in jesenskim cvetjem. Po blagoslovu pa so zapele nekaj milih Marijinih pesmic. Vidi se, da praznovanje 50letnice ni brez pomena pri našem dobrem ljudstvu. Kar je v srcu, je tudi v delih. — Pri tej priliki bi se bila kmalu zgodila nesreča. Gospod kaplan, cerkvenik in voznik so se odpeljali blagoslavljati s precej živim konjičem. Komaj se vsedejo na voz, bili so v dveh minutah vsi skupaj v cestnem jarku. Vse se je prevrnilo, padel je tudi konj. Toda prav nič se ni zgodilo.

Iz Smartna pri Velenju nam je poslal

naš naročnik vijolice, katere je odtrgal dne 24. listopada. Vijolice so lepo razcvetene in so razširjale prijeten vonj po uredništvu. Poroča nam tudi, da je našel zrele jagode. Teh pa nismo nič dobili! Srčna hvala za vijolice, pri jagodah pa — dober tek!

Na Vranskem se je naselil kot zdravnik dr. Rihard Karba, ki bo ordiniral v isti hiši kakor do sedaj dr. F. Kunej.

Pisalni papir v prid družbe sv. Cirila in Metoda izdaja g. I. N. Peteršič v Ptujju. Zahtevajte vedno ta pisalni papir, ki je v prid naše šolske družbe. Dobi se v vseh narodnih trgovinah.

Strašna nesreča se je zgodila v železniškem predoru blizu Jesenic na Gorenjskem. Po noči so naenkrat eksplodirali plini, slisal se je grozen pok, zemlja se je stresla, vsi so bežali, ki so le morali iz predora, mnogo pa je bilo pokopanih pod kamenjem in tramovjem. Dosedaj je 14 mrtvih, a pravijo, da so še mrtvi v predoru. Pogrešajo še štiri. Vse trdi, da leže na mestu nesreče. Dobiti jih ne moreje, ker si nihče ne upa tam delati. Minoli petek je odpovedalo 750 delavcev službo, ker si ne upajo več delati v predoru. Izid uradne preiskave bodo naznanili tudi cesarju.

Cerkvene stvari.

Vedno češčenje. S prvo adventno nedeljo se je začela obhajati v naši škofiji pobožnost na čast presvetemu Rešnjemu Telesu ali večna molitev, in se bo celo leto naprej nadaljevala po vseh cerkvah lavantinske škofije po določenem načrtu tako, da bo od 6. ure zjutraj do 6. ure zvečer izpostavljeno presveto Rešnje Telo za počestčenje in moljenje. Preteklo nedeljo so prevzvišeni knez in škof pri Sv. M. Magdaleni ob 6. uri zjutraj izpostavili presv. Rešnje Telo in potem služili tiho sveto mašo. Družba vednega češčenja je za to pobožnost dala natisniti lično knjižico: Večna molitev na čast presvetemu Reš. Telesu v lavantinski škofiji v spomin na zlati jubilej brezmadežnega spočetja presvete device Marije, Matere božje! Cena 10 v.

Sv. Magdalena v Mariboru. Za časten sklep svetega leta bodo imeli častiti gospodi misijonarji iz Celja pri Sv. Magdaleni duh. vaje od 5. dec. pol 6. zjutraj do 8. dec.

V Framu se obhaja 2. 3. in 4. t. m. tridnevica v čast Brezmadežni pod vodstvom preč. g. superijora od Sv. Jožeta pri Mariboru. Dne 8. t. m. se bo blagoslovil od znanega našega rojaka L. Perko od Sv. Trojice v Slov. gor. mojstrski izrezan kip »Marije Celjske«, ki stane nad 300 K, katere sta darovala že rajna posestnica Marija Vežnar in pa sedanji vrli posestnik Juri Fregl. — Električna luč čarobno razsvetljuje cerkev pri svitencah in povzročuje pri ljudstvu veselo navdušenje. Vrli podjetnik g. T. Kranjc je dal sedaj zastoj tudi veliki altar električno razsvetiti. Slava mu!

Sv. Peter pri Radgoni. Od 28. do 30. nov. smo obhajali tridnevico v proslavo Brezmadežne. Vodil jo je naš rojak iz Ljubljane, č. o. Salezij Vodošek. Udeležba je bila velikanska. Bodi Mariji v čast!

Griže pri Celju. Jubilejna slavnost v čast Brezmadežni se bo v Grižah obhajala od 5. do 8. decembra pod vodstvom č. g. misijonarjev od Sv. Jožeta nad Celjem.

V Kozjem se bodo obhajale slovesne devetdnevne na čast brezmadežnega spočetja Device Marije od 30. listopada pa do praznika čistega spočetja dne 8. grudna. Za obisk devetdnevne je vse prav lepo pripravljeno in se bodo obhajale zjutraj od pol 6. do 6. ure. — Dne 27. listopada so se poslovili od pastirovanja kozjanske župnije preč. gosp. kanonik in dekan Janez Bosina in se preselili na svoje posestvo kot 80letni starček v pokoj, da si odpočijejo od trudopolnega delovanja. Vpokojeni gospod so pastirovali kozjansko župnijo in celo dekanijo 33 let in 9 mesecev. Lepo število let! Med tem dolgim časom so večinoma vso cerkev prenovili, tako, da kar se vidi v njej, je večidel vse

delo njihove požrtvovalnosti. Pristavo so dali popolnoma na novo popraviti. Leta 1875. so kupili nov velik zvon za župno cerkev, nove altarje, novi iz lesa izrezlan križev pot, novi zvonik z bakrom krit, novo lepo monštranco itd. K vsemu temu so več tisoč iz svojega žepa darovali. Ljubi Bog se jih naj med nami ohrani mnogo let zdravih in čilih! — Umeščenje novega dekana, preč. g. Henrika Verk iz Vuzenice, je danes dne 1. grudna.

Društvena poročila.

Za mariborsko dijaško kuhinjo so darovali sledeči p. n. dobrotniki in dobrotnice: A. D. kot kruh sv. Antona 11 K, nadučitelj Krajnc 5 K, župnik Fr. Heber 10 K, neimenovan Pavlovčan kot kruh sv. Antona 5 K, vesela družba v Hlapji 5 K, kmetica od Sv. Jakoba v Slov. gor. 2 K, Št. Rojnik, c. kr. namestniški uradnik 10 K, kaplan Lončarič Josip 5 K, Gselman Jos. iz Hoč 4 K, nadžupnik Lenart 50 K, Klub 20 K, župnik Fr. Pečnik 5 K, zabava v Št. Iju 14 K, neimenovan 40 K, okrajni zastop Šmarje 60 K, Trojner Barbara po dr. Pipuš 7 K, okrajna Posojilnica v Slovenjgradcu 70 K, neimenovan 10 K, R. Š. 100 K, župnik Šelih 10 K, Apat Iv. iz Št. Jurja ob Taboru 10 K, neimenovan 20 K, Šerbela Jera kot kruh sv. Antona 3 K, kaplan Leopold Vozlič 15 K, nadoficijal Al. Rakovec 10 K. Vsem prisrčna zahvala!

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani vsem rodoljubom. »Mal položi dar — domu na altar« je bilo vedno vodilno geslo naše družbe, kadar se je šlo zato obremeniti slovensko javnost s kakim novim davkom v prid prepotrebne družbine blagajne. — »Mal položi dar — domu na altar« je bila vedno vodilna misel družbinemu vodstvu, kadar je hotelo odpreti družbini blagajni vir novih dohodkov. Prav to geslo je pa tudi vodilo družbino vodstvo v njega 155. seji z 12. oktobra 1904. Povodom sklepa v tej seji se »Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani« oglašča danes pri slavnih uredništvih, pri vseh rodoljubnih Slovenkah in domorodnih Slovenih. A danes ne zahteva nikakih novih denarnih prispevkov, ali novih narodnih davkov. Prosi le, da ji vsakdo izmed njenih dobrotnikov prepusti to, kar premnogi izmed njih kakor nerabljivo vržejo od sebe. Neštete so v posesti slovenskega naroda se nahajajoče rabljene pošne znamke. Le malokdo se ukvarja s tem, da jih zbira in ureja — večina jih zametuje. Ako bi pa ves slovenski narod, vse te v njega posesti se nahajajoče rabljene pošne znamke podaril naši družbi, bila bi to nova in znatna podpora družbini blagajni. Vsaka pošiljatev takih znamk nam dobro dojde, za vsako pošiljatev bomo hvaležni, naj bodo že urejene ali tudi neurejene zbirke inozemskih ali domačih rabljenih pošnih znamk. Nikdo Vas, Slovenke in

Slovenci, naj torej odslej ne odstranjuje rabljenih pošnih znamk. Če ji pridno nabira, ohranjuje in nam daruje, zagotovi si hvaležnost podpisanega vodstva in podpirane slovenske dece. Vsa slavna častniška uredništva pa naprošamo, da sprejmejo po posameznikih darovane pošne znamke ter je ob priliki upošiljajo podpisanemu družbinemu vodstvu, za kar jim bodi vže naprej izrečena najiskrenejša zahvala. Vodstvo družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani.

V Vuhredu bo v nedeljo, dne 11. grudna ustanovni shod »Kmetijskega bralnega društva za Vuhred in okolico.« Vršil se popoldne ob 4. uri v gostilni g. župana Fr. Sgerm-a. Volitve in poučni govor.

Iz Črnegore pri Ptuj. Ker se v vašem cenjenem listu še dosedaj ni oglašil nihče, ki ima spretnejše pero, zato sprejmite moje kratke vrstice. Takajšno bralno društvo je priredilo v nedeljo, dne 20. novembra veselico, ki je nad vse pričakovanje izvrstno uspela. Veliki prostori gostilne Jagodič so bili do zadnjega kotička natlačeni občinstva, ki je nestrpno pričakovalo začetka, in to tem bolj, ker sta vile na vsopredu nastavljeni dve igri: »Jeza nad petelinom in kes« in »Vaški skopuh.« Resnično rečeno, bali smo se nekoliko, ker smo vedeli, da bodo nastopili mladi domači igralci in sicer skoraj vsi šele prvokrat. Toliko večje pa je bilo naše začudenje in zadovoljnost, ko smo videli, da so vsi prav dobro rešili svojo težavno nalogo. Posebno je pohvalno omeniti, da so se vsi igralci svojih vlog prav izvrstno naučili, tako, da je bilo vse njihovo kretanje in igranje prav naravno in neprisiljeno. Tudi deklamovanje je bilo prav lepo in govor je bil za naše razmere prav umesten. Da se je veselica tako izborna obnesla, se je zahvaliti vrlim narodnim fantom tamburašom iz Hajdine, ki so nas blage volje neutrudno zabavali s svojo krasno godbo in petjem. Lepa hvala gre tudi domačemu mešanemu pevskeemu zboru, ki je obče priznано lepo pel. Največje zasluge pa si je pridobil za uprizoritev veselice naš vrli organist g. Konrad Šilec in njegova žena, ki sta imela vse priprave in delo na svoji skrbi. Naše splošno priznanje in hvaležnost naj bo njima v plačilo in v spodbudo tudi za nadaljno neumorno delovanje! Hvala tudi vsem ljubim gostom, ki so od blizu in daleč mnogoštevilno nas prišli počastiti! Imamo le to željo in prošnjo, da bi nam bralno društvo priredilo še več tako veselih večerov.

Polzela. Dne 13. m. m. se je ustanovila tukaj »Prostovoljna požarna bramba.« Društvo je v vrlo slovenskih rokah ter je pristopilo k »Zvezi prostovoljnih požarnih bramb spodnještajarskih v Žalcu.« Upamo, da bo to mlado društvo prav dobro vspevalo in pokazalo onim mlačežem, ki pravijo, da je nepotrebno, da ne morejo dobro izvežbane moči pri požaru veliko več opraviti kakor pa neizvežbane. Društvo šteje že sedaj nad 40 udov,

samih narodnih mož in fantov, ki hrepene pomagati z vso požrtvovalnostjo bližnjemu v sili. Mlado društvo naj se krepko razvija bližnjemu na korist!

Gospodarsko bralno društvo v Kozjem je dne 20. listopada povabilo potovalnega učitelja g. Jelovškega, da je imel imel poduk o živinoreji. Kmalu po večernicah, kakor je bilo naznanjeno, je prišlo precejšno število kmetov in kmetijskih sinov v čitalnične prostore, da poslušajo poduk gospoda potovalnega učitelja. Govoril je prav razločno in zanimivo o kmetijskem stanu; posebno pa o živinoreji in svinjereji ter o njenem pomenu sploh. Gospoda potovalnega učitelja pa prosimo še za nadaljno naklonjenost in obnem lepa hvala za sedanji poduk in obisk!

Društvena naznanila.

Podravska podružnica slov. planin. društva ima v nedeljo, dne 4. decem. ob 10. dopold odborovo sejo v Rušah v gostilni g. Novaka. Vabljeni niso samo odborniki, ampak tudi udje in drugi prijatelji društva. Govorilo se bo o Žigertovem stolpu.

Sloven. pevsko društvo v Ljutomeru priredi dne 8. decem. t. l. v proslavo svoje desetletnice koncert v prostorih g. Seršena v Ljutomeru. Začetek ob 7. uri zvečer.

Marijino slavnost priredi dekliška Marijina družba v Središču v četrtek, dne 8. decem. v šolskih prostorih. Začetek ob 6. uri zveč. Vstopnina sedež 60 v, stojišče 30 v. Prebitek je namenjen za ubogo šolsko mladino.

Koncert v Celju se bo vršil v nedeljo, dne 4. grudna 1904 v veliki dvorani Narodn. doma o priliki obnega zborovanja društva slov. odvetniških in notar-skih uradnikov v Celju v korist podpornemu zakladu tega društva.

Sveto trojiška podružnica spodnještajarskega »Čebelarskega društva« ima v nedeljo, dne 11. dec. 1904 po večernicah v gostilni g. Mlinariča pri Sv. Trojici v Slov. gor. svoj letni zbor s sledečim vzporedom: 1. Poročilo o delovanju v letu 1904. 2. Račun. 3. Vsprejem novih udov. 4. Nasveti. Društveniki, kakor tudi prijatelji čebelarstva so vljudno vabljeni. Mlinarič, načelnik.

Na Polzeli bo v nedeljo, dne 4. decem. predaval kmetijski potovalni učitelj Franc Goričan o gospodarstvu popoldne ob 8. uri. Možje in mladeniči, pridite v obilnem številu! Pričakujemo tudi gospodarje iz sosednjih župnij.

Kmetijsko društvo Lešnica in okolica priredi svojo letošno tombolo na dan sv. Stefana v gostilni g. Iv. Anoške na Runču. Dobitkv bo okoli 100. Glavni dobitek sodček najboljšega vina. Začetek ob pol 8. uri popoldne. K obilni udeležbi vabi odbor.

Savinsko čebelarsko društvo ima svoj občni zbor dne 8. decem. ob 8. uri popol. v Braslovčah v prostorih g. Stancerja. Dnevni red: Poročilo odborovo, 2. volitve novega odbora, 3. predavanje društvenega predsednika »O strdi in njeni vporabi.«

Listnica uredn. Slovenja vas pri Ptuj. Ker se sumi g. Anprej Slamberger v Gorečji vasi kot dopisnik dopisa v zadnji številki, izjavljamo, da ga ni on pisal in da je vsak lažnjivec, ki to trdi. — Ljutomer, Pesnica, Imeno pri Podčetrtku, Konjice: Tokrat ni bilo mogoče zaradi pomanjkanja prostora.

Za družbo sv. Cirila in Metoda so darovali: Mohorjani v Vojniku za Cir. in Met. 8 K. — Vesela družba na Horvatovi gostiji v Cblakih 10 K.

Loterijske številke

Trst 26. novemb: 35, 42, 49, 24, 4.
Linc 26. novemb: 47, 29, 21, 87, 63.

Izjava.

Podpisani prekličem in obžalujem vse grde in lažnjive besede, katere sem jaz proti g. Janezu Brglez, posestniku na Tičovem, govoril in mu tako dobro ime jemal ter ga prosim tem potom javno odpuščanja.

808 1-1

Lovrenc Žnider,

posestnik v Ostrožnem, pošta Sv. Duh-Loče.

Naznanilo.

Z ozirom na naznanilo dežel. odbora štajarskega od 8. septem. t. l. in 9. oktob. t. l. se naznanja, da so oddana vsa drevesca v deželni sadjarnici v Gleisdorfu in da se došlim naročilom ne more več ugoditi.

Gradec, dne 19. nov. 1904.

Od dežel. odbora štajer.

Zahvala.

S potrjim srcem nad nenadomestljivo izgubo našega preljubljenega moža, očeta, dedeca in strica gospoda

Franca Žunkoviča

posestnika na Črni gori,

izrekamo preč. gospodu župniku Tertinek-u, preč. gospodu kaplanu Palirju, velespoštovanemu učiteljstvu črnogorskemu, ki je s svojimi učenci spremilo pokojnika na zadnji poti, velecenjenemu gospodu Hufasgel, blagemu gospodu obč. predstojniku Horvat-u, cenj. gg. c. kr. orožnikom, vrlim pevkam za nagrobnični in vsem prijateljem in znancem, ki so prišli od blizu in daleč, da bi izkazali dragemu rajnemu zadnjo čast, tem potom najiskrenejšo zahvalo.

Črna gora, dne 22. novembra 1904.

801 1-1

Žalujoci ostali.

Vizitnice

priporočā

ti skarna s. Cirila v Mariboru.

Za vinogradnike!

40.000 Ia požlahtnjenih ameriških trt Riparia Portalis in sicer: Šipon (Mosler), Zelenčič (Sylvaner), laški Rilček (Welsch Risling), beli Burgundec in Muskateler, zjamčeno dotične vrste, izbrani najboljše zaraščeni cepeži in zelo močno vkoreninjeno trsje po 20 K stotino trsov 21.000 istih vrst trsja II. razreda, vendar povoljne kakovosti, po 10 K stotino. 50.000 ključkov za ceplenje Ripari Portalis po 16 K tisoč ključkov. Ponuja: Ivan Kočevar, posestnik v Središču (Polstrau). 771 5-3

Pristnega Ljutomerečana novega in starega vina ponuja isti.

Zaboji in voznja k železnici se naročnikom ne računajo.

Zahvala.

Prav pristrčno se zahvaljujem blagorodnemu gospodu **Jožefu Dufeku** za vse podeljene mi dobrote, katere so mi skazali v teh mojih preteklih desetih letih, ljubi Bog naj jim povrne vse v obilnosti. Blagorodni gospej **Antoniji Dufek** pa se ne morem več zahvaliti tukaj, ker njih truplo že v hladni zemlji trdno spi. Zato povzdignem svoje srce v duhu k Bogu in v molitvi ljubega Jezusa prosim, naj jim On za storjene dobrote podeli nebo, enkrat pa želim vsem skupaj veselo svidenje onkraj groba. 802 2-1

Terezija Domanjko.

Kuverte

s f i r m o

priporoča

tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Zdravje je največje bogastvo!

Kapljice sv. Marka.

Te glasovite in nenadkriljive kapljice sv. Marka se uporabljajo za notranje in zunanje bolezni.

Osebito odstranjujejo trganje in otekkanje po kosteh v nogi in roki ter ozdravijo vsak glavobol. Učinkujejo nedosegljivo in spasonosno pri žledčnih boleznih,

ublažujejo katar, urejajo izmeček, odpravijo nadohu, bolečine in krče, pospešujejo in zboljšujejo prebavo, čistijo kri in čreva. Preženo velike in male gliste ter vse od glist izhajajoče bolezni. Delujejo izborno proti hripavosti in prehlajenju. Eečijo vse bolezni na jetrih in slezih ter koliko in ščipanje v želodcu. Odpravijo vsako mrzlico in vse iz nje izhajajoče bolezni. Te kapljice so najboljšše sredstvo proti bolezni na maternici in madronu ter ne bi smele manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. Dobiva se samo: **Mestna lekarna, Zagreb**, zato se naj naročujejo točno pod naslovom:

Mestna lekarna, Zagreb, Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka.

Denar se pošilja naprej ali pa povzame. Manj kot ena dvanajstotina se ne pošilja. — Cena je naslednja in sicer franco dostavljena na vsako pošto: **1 ducat (12 steklenic) 4 K.** **4 ducate (48 steklenic) 14-60 K.** **2 ducate (24 steklenic) 8 K.** **5 ducate (60 steklenic) 17-11 K.** **3 ducate (36 steklenic) 11 K.**

Imam na tisoče priznanih pisem, da jih ni mogoče tu tiskati, zato na vajah samo imena nekaterih gg., ki so s posebnim vspehom rabili kapljice sv. Marka ter popolnoma ozdravili. **Ivan Baretičič**, učitelj; **Janko Kisur**, kr. nadlogar; **Stjepan Borčić**, župnik; **Ilija Mamić**, opankar; **Zofija Vukelić**, šivilja; **Josip Seljanič**, seljak itd. **Ustanovljena 1. 1360.**

Mestna lekarna, Zagreb,

Markov trg št. 68, poleg cerkve sv. Marka. 646 10-

Zdravje je največje bogastvo!

Vsem posestnikom vinogradov!

Naznanjam s tem, da bom imel meseca novembra in prihodnje spomlad **več tisoč suho cepljenih trt** na prodaj in sicer cepljene na R. Portalis: 12.000 žlahtnina bela in rudeča. 10.000 Laški rilček. 4.000 Silvanec zeleni. 4.000 Burgundec beli. 1.500 Traminec. 600 Rulandec. 4.000 Šipon rumeni. 3.500 Nemški rizling. 400 Kraljevina.

Cepljene na Rup. Montikolo: 1.500 Laški rilček.

1000 Silvanec zeleni.

Prodajam le edino I. vrste dobro zaraščene in lepo vkoreninjene trte po **160 K tisoč komadov**. Na vsakih 100 kom. cepljenih trt dam 20 komadov II. vrste brezplačno. To je na 1000 trt 200 kom. trt. Divjake od R. Portalis prodajam po **20 K tisoč kom.**

Kdor naroči najmanj 1000 kom. cepljenih trt, dobi jih 5% ceneje. Pri naročilu ni treba znamke za odgovor pridejati. Pri naročilu blagovolite poslati 20% are od naročene svote. **Trte se pošiljajo le v od trtne usi okužene kraje.** Naročila za v jesen odzete trte sprejemam do 5. novembra t. l. Naročila za spomlad pa dokler bo kaj zaloge. 708 10-8

Anton Slodnjak,

trtaar pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Pošta Jursinci pri Ptuj.

Vsaka beseda stane 2 v. Najmanjša objava 45 v.

MALA OZNANILA

Vsaka beseda stane 2 vin.

Vsaka beseda stane 2 v. Večkr. objava po dogovoru.

Ti inserati se samo proti predplačilu sprejemajo; pri vprašanjih na upravnistvo se mora znamka za odgovor pridejati.

Proda se.

Stampilje iz kavčuka, modele za predtiskarije izdeluje po ceni **Karol Karner**, zlatar in graver v Mariboru, gospodarska ulica št. 15. 426 51-24

Vinogradniki. Naznanjam posestnikom vinogradov, da imam letošno jesen več tisoč na suho cepljenih ameriških trt na prodaj. In sicer: 30.000 šipon rumeni, 15.000 laški rilček, beli Burgundec in Silvanec. Cepljene na Rip. portalis in Solonis. Trte so dobro zaraščene in lepo vkoreninjene. Cena je I. vrste 100 kom. 16 K, II. vrste 100 kom. 11 K. Naročila brez are se ne bodo v ozir jemala. Naročniki se blagovolijo oglasiti do 15. decembra pri **Francu Muršič**, posestniku in trtnarju v Senčaku, Sv. Lovrenc v Slov. gor. p. Jursinci pri Ptuj. 732 6-5

Prenovljena, dobro zidana, jednodropna hiša, s 2 velikima kletima, v kateri je tudi prodajalna, se takoj pod ugodnimi pogoji proda. Več se izve v Bankalarigasse št. 4, Maribor. 746 10-5

Dvonedropna hiša v Mariboru Franc Jožefovi ulici, 11 stanovanj, mesečna najemnina 270 K, se iz proste roke proda. Posestnik je tudi pripravljen, hišo zamenjati za gozd. Pojasnila daje Janez Spes, Windenauerstrasse 26. 766 10-4

Lepo posestvo, 25 minut od Celja, ob okrajni cesti, progi južne železnice in ob Savinji ležeče, za poletno bivanje jako ugodno, meri 34 oralov in sicer 18 oralov njiv in z žlahtnim sadnim drevjem, z osajenimi travniki, 16 oralov gozda, hiša, obstoječa iz 3 sob, 2 kuhinj, kleti, itd., živinski hlevi, kozolec in druga gospodarska poslopja, vse v najboljšem stanu, se pod ugodnimi pogoji proda. — Natančneje pod „D 26“ poste restante Celje. 773 4-4

Svinsko maslo in druge pridelke iz mleka kupuje po najboljši ceni **Amalia Šmyra**, Dunaj XVII., Elterleinplatz 7. 781 10-3

Lepo posestvo se proda iz proste volje zaradi preselitve. K temu posestvu spadajo travniki, vrti in 2 hiši. Eena hiša je enodropna s 4 stanovanji, v drugi hiši je krčmarski obrt, dobro idoča gostilna in zraven izvrstno stanovanje za gospodarja ter klet. To posestvo je oddaljeno od mesta Ptuj 5 minut hoda. Cena primerna. Takoj plačati je najmanj četrtino. Naslov pove upravnistvo lista. 788 2-2

Posestvo v Studencih pri Mariboru, hiša s 5 stanovanji, s hlevom za krave in konje ter svinje, vrt in še dva orala zemlje, se proda. Naslov pri upravnistvu. 793 3-2

Hiša št. 129 v Zgor. Pobrežju pri Mariboru ja na prodaj. Ime lastnika se izve pri urednistvu lista. 791 3-2

Lepa hiša z vrtoma in lepim sadonosnikom, s popolno gostilniško konesijo, prodajo tobaka in trgovina, na lepem kraju, blizu mesta in kolodvora na Spod. Štajerskem, se po nizki ceni proda. Kje pove upravnistvo. 807 3-1

Zeljno seme (kaps) zanesljivo kahljivo edino pravega Kašelskega zelja, katero naredi lepe, trde glave ter rodi v vsaki zemlji. Prodaja dokler je kaj zaloge; navadno žlico (20 gr) za 80 vin. poštnine prosto, Ign. Mercina, posestnik in trgovec v Zgornjem Kašlju, p. Zalog, Kranjsko. Pri manjših naročilih sprejemajo se tudi pisemske znamke. Na naročila brez denarja se ne ozira. 803 18-1

Kovaonica, dobro obiskana, se da takoj v najem z ugodnimi pogoji, ponudbe sprejme graščinsko oskrbnistvo v Loku pri Zidanem mostu. 806 3-1

Novozidana hiša, enonadstropna, 9 sob, 8 kuhinj, štacuna, klet, vodovod do podstrešja in vrta, najemnina na mesec 74 glđ. 44 kr., se proda, Lenaugasse 25, Maribor, Magdalensko predmestje. 810 1-1

Lepo posestvo, tri četrt ure iz mesta, 14 do 15 oralov, lep sadonosnik, njive, les in lepo zidana hiša, ki je z opeko krita, zraven je lepo gospodarsko poslopje in viničarija, se proda. Lahki plačilni pogoji. Več pove Selinšek, Tržaška cesta 59. 810 1-1

Proste službe.

Dva viničarja, pridna, se iščeta za dve dobri viničariji s štirimi delavskimi močmi. Sprejem takoj. Zglasita se naj v Framu pri Juriju Frögl. 790 2-2

Skušeni organist in pevovodja, skladatelj ter pesnik, z dobrimi spricvali glasbene umetnosti višjih muzikaličnih šol, mlad, vešč obeh deželnih jezikov v besedi in pisavi, išče tem potom orgljarske službe na Spodn. Štajerskem in sicer v kakem mestu ali trgu. Sprejme z dobro, stalno plačo, katara naj bi najmanj na leto znašala do dve tisoč kron, omenjeno službo tudi na deželi. Naslov prosilca pove iz prijaznosti slovensko krščansko društvo „Domovina“ v Gradcu. 793 3-2

Organistu, ki hoče nastopiti službo na Breznanu ob kor. žel., plačujejo farani okoli 120 kron na leto, pobirati si mora sam. Povrh ima tudi majhne postranske zaslužke. Za cerkv. predstojništvo Brezno-Fresen, 22. nov. 1904. Martin Stolz, žup. 795 3-2

Mežnar se sprejme. Neoženjeni in večji kakega obrta imajo prednost. Kje pove uprav. 800 3-1

Službe išče oženjen mož, zanesljiv in priden vajen vsakega pisarskega posla razven stenografije. Vplača tudi lahko kavcijo. Naslov pri upravnistvu. 799 3-1

Kmetovalci! obvarujte svojo živino!

pred **hromoto** in **kostolomnico**, katere bolezni bodo po izjavi živinozdravnikov, letos radi krme, ki ima premalo rudninskih snovi v sebi, pri živini neizogibne in pridevajte stalno 788 16-4

Barthelnovo poklajno apno.

Ce se živini da nekaj deka tega apna, koristi več, kakor če se poklada po izbruhu bolezni toliko kilo na dan. — Tega apna se porabi v pol leta za pokladanje pri eni kravi 6-7 in pri enem prašiču 3-4 kg.

Izdatek majhen: — Učinek velikanski!

5 kg K 2- iz Dunaja, 50 kg K 12- iz Maribora.

Dopisuje se slovenski!

Miha Barthel in drug na Dunaju X./3.

Najboljše se kupi pri obče znani domači zanesljivi trgovini z manufakturnim blagom

Karol

„pri solncu“

Gospiska ulica št. 10 **Maribor**

Worsche

„pri solncu“

Maribor Herrengasse Nr. 10

katera priporoča slavn. občinstvu svoje letne in jesenske novosti, bodisi za moške ali ženske obleke v veliki in lepi izbiri, po izredno najnižji ceni.

Sukno (štof) za celo moško obleko (suknja, hlače in telovnik) 3-10 metrov dolg stane gl. 2.50, 3.20, 4.50, 6.— in naprej do najfinejše vrste, gladki, črni, rizasti in modno barvani kamgarni, lodni in vsake vrste suknenega blaga.

Lepa, pristna volna za žensko obleko gl. 1.40, 1.80, 2.30, 3.— in naprej do najfinejše vrste v najnovjših modnih barvah; izvrstni lepi svileni robci za na glavo od gl. —65, —80, —90, 1.—, 1.20, 1.40 in naprej do najfinejše vrste.

Velika zaloga perilnega blaga, druka, dobrega platna, gradna za postelje, posteljne odeje lastnega izdelka od gl. 2.— naprej, izgotovljene rjuhe od gl. —90 naprej, prti, servijete, brisače, vsakovrstno opravo in mnogo drugega. — Za zanesljivo blago, dobro postrežbo in pravično mero se jamči.

Trgovina obstoji že 36 let.

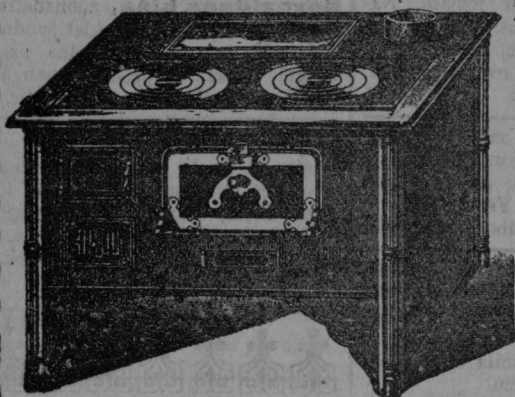
Trgovina obstoji že 36 let.

Trgovina z železnino 'Merkur'

P. Majdič CELJE

Za zimo:

peči,
raznih vrst, tudi
za kurjenje z ža-
ganjem, štedilniki,
vsi zraven po-
trebni deli in pri-
prave. 775 4

Bogata zaloga poljedelskih strojev, posebno sedaj

slamoreznice

kotlov za žganje kuhati

in vseh drugih v železniško stroko spadajočih predmetov. — Najboljše umetno gnojilo za travnike in polja

Tomazeva žindra in kajnit.

Navodila zastoj.

Pesmi

iz molitvenika

Venee pobožnih molitev in svetih pesmij

VII. natis

(za-se vezane)

se dobiva v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Cena: v platno vezano K 1.50, s pošto vred K 1.60.

Ta knjižica se posebno toplo priporoča vsem cenj. gg. pevcem in pevkam.

Naznanilo in priporočilo.

Slavnemu občinstvu, zlasti gg. trgovcem vljudno naznanjam, da odslej izdelujem tudi vsake vrste

tehtnice

(vage)

in jih sprejemam v popravilo. — Potrudil se bom, da zadovoljim vsem zahtevam v polni meri. — Priporočam se v obilno naročbo.

IVAN REBEK,

stavbeni in umetni ključar v Celju
Poljske ulice št. 14. 754 5-5

Zahvala.

Po dolgotrajni, mučni bolezni je zatisnil dne 21. listopada v najlepši mladosti

Josip Kolarič,
učiteljščnik,

za vselej oči. Žaljuči stariši in bratje se srčno zahvaljujejo vsem ki so ga spremili k zadnjemu počitku dne 28. nov. Posebna zahvala častitemu gospodu ravnatelju Schreinerju in g. profesorju veronauka Janezu Vrežejju mariborskega c. kr. učiteljščnika, ki sta počastila svojega gojenca. Srčna hvala tudi gg. učiteljščnikom za mu darovani krasni vence, kakor tudi za lepo popevanje slova. Dalje tudi gg. srednješolcem, ki so ga v obilnem številu spremili na pokopališče in g. domačemu kaplanu Peter Zirovniku za lepo slovo na grobu. Zahvaljujemo se tudi gosp. tukajšnjemu nadučitelju, vsem sorodnikom in darovalcem vencev, posebno pa tudi fantom, ki so ga zanesli kot svojega tovariša na pokopališče.

Še enkrat vsem prisrčna zahvala!

Nova vas pri Ptujju, dne 27. listop. 1904.

805 1-1

Žaljuči stariši in bratje.

Slovenci!

darujte za

družbo Sv. Cirila in Metoda!

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojem premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev.

Stanje hranil. vlog nad 18 milijonov K. Rezervni zaklad nad 550.000 K.

Mestna
hranilnica ljubljanska

320 12

na Mestnem trgu

zraven rotovža

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštne hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4% na leto. Z obrestmi ared pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 92 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z vsemi obrestmi vred na primer v 83 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje in sicer po 4% do 5%.